

őber 8.
915-1.1

ezennel
ulajdonát

nyilvános
ett bérbe

zavics,
egyző.

utca

véd.

lgabirájától,

ny.

üresedett
ályázatot

zen állást
felszerelt
szám ad-

bb fogom

któber 1.

r Imre.
biró.

SZ.
gyobb

S

ó.

atalá-

AL

TT

Z.

n.

atón

138

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÄJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12
Negyedévre — — — — 6
Egy hóra — — — — 2
— Egyes szám ára 3 fill —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.
Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908. XXXVII. évfolyam 231. szám. Péntek, okt. 9.

A delegációk.

— Politikai munkatársunktól —
Budapest, október 8.
A tegnapi nappal megnyitott a delegációk-
nak, vagyis a közös ügyek tárgyalására
kiküldött bizottságoknak ezidei őszi ülés-
szaka.
Az ülészak bevezetésének legfon-
tosabb momentuma kétségtelenül a királyi
trónbeszéd, amelylyel az uralkodó a budai
várban a delegátusokat fogadta.
A királyi beszéd rövid és komoly.
Ahhoz a komoly helyzethez van mérve,
valamint a komoly feladatokhoz, melyek
ebből ránk háramlanak. E komolyság alatt
nem kell háborut érteni — semmiesetre
sem lehetőbbet vagy fenyegetőbbet, mint
ami a mai világban minden komolyabb
politikai fordulat körül lehetséges. Abban
az általános európai helyzetben, mely a
királyi beszéd őrtornyából látva, sem
mentes a nehézségektől, a mi érdekeink
elsősorban a bosnyák-hercegovinai an-
nekszió körül sűrösödnek össze. Ennek
végbemenetéről, szükségéről és körülmé-
nyeiről a királyi nyilatkozat elkerülhetet-
lenségének oly világos kifejtésével beszél
s oly méltányossággal a török birodalom
érdekei és jövődjéje iránt, hogy, remél-
hető, hogy Konstantinápolyban barátságos
múltánylásra fog találni. Hogy viszont a
bolgár változást egy szóval sem említi a
beszéd, az azt sejteti, hogy ez is ama
nehézségek közé tartozik, melyektől az
európai általános helyzet nem mentes.
Kettővel tisztában lehelünk. Az egyik az,
hogy mind e nehézségek végzettszerűen s
elháríthatatlanul szakadtak Európára a
török forradalom külvilágban örvendetes
sikerével. A másik az, hogy a továbbiak

mind attól függenek, mennyire őszinte a
hatalmaknak a beszédben említett abbeli
igyekezete, hogy e nehézségeket kölcsönös
egyetértéssel enyhítsék és elsimítsák.
A trónbeszédnek e mellett különösen
jelentős része az, amely a monarchia
haderejének fejlesztéséről szól. Ez határo-
zottan bejelenti a hadsereg létszámának
főlemelését, amiből bizonyos, hogy ez elől
nem lehet most már kitérni s az uralkodó
kormányzói feladatává teszi ezt a mai
kormányznak. A tegnapi nap folyamán került
nyilvánosság elé az 1909. évi közös költ-
ségvetés is, amelyet a delegációk elé
terjesztenek.
Az 1909-re előirányzat összes nyers
szükséglete 418,215,282 korona, ami az
1908-ra engedélyezett szükséglettel szem-
ben 22,049,679 korona többletet jelent.
Ehhez járul a 8,127,000 koronás megszál-
lási hitel, mely tavalyhoz képest 259,000
koronával emelkedett, úgy, hogy az egész
22,308,679 korona.

miniszter a török eseményeket, az ezek
folytán beálló új helyzeteket s konstatálja,
hogy az ozmán birodalomban végbement
eseményekkel szemben követendő maga-
tartásra nézve a hatalmak között teljes
egyetértés uralkodik. Azután igen ki-
merítően fejtegeti az expozé az okokat,
melyek Bosznia és Hercegovina an-
nexiójára vezettek, végezetül pedig rokons-
zenes szavakban emlékezik meg Bul-
gária függetlenségéről. Viszonyunk vala-
mennyi hatalomhoz a legjobb, szövetség-
geseinkkel, Németországgal és Olaszorszá-
gal a béke fenntartására tovább működünk.
Oroszországgal a több év óta inaugurált
politika alapján a közel Kelet kérdéseiben
egyazon eljárást tanúsítunk.
Az első nap eseményeinek képéből
megállapítható, hogy a mostani delegációs
tanácskozásokra sok nagyfontosságú dol-
gyült egybe, amelyek azonban az eddigi
jelek szerint sima elintézését fognak nyerni.

A jegyzői nyugdíjintézet ülése.

— Saját tudósítónktól —
Nagybeeskerek, okt. 9.
A torontálvármegyei községi és körjegyzők
nyugdíjintézetének választmányja tegnap délután
4 órakor tartotta Jankó Ágoston alispán elnök-
lével őszi közgyűlést, amelyen jelen voltak:
Vihely Géza, Rigó István, Végh Károly, Horváth
Károly, Sepsey Mihály, Meng József, Hoff György,
dr. Pollák Győző és Krumenacker Ferenc.
Jankó Ágoston elnök üdvözlőlvén a meg-
jelent választmányi tagokat, az ülést megnyitja,
melynek során a következő tárgyakat intézték el:
Alispáni előterjesztés Thury Mihálynak
kiutalt 200 és Krumenacker Ferencnek kiutalt 250
korona tárgyában. — A nevezett összeg kiutal-
ványozását a választmány tudomásul veszi.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A rózsák alkonya.

A virágkorzón kocsiból kocsiba dobálták;
dobták vaktában, felfogták, újra dobták; végre
valamelyik bamba ügyetlenül kapott utána s a
sárba ejtette.
Senki sem ügyelt többé rá, ezer láb taposta
a lámpásokkal és színes üveggolyókkal világított
uton, a vásári sátrak dobporgése, trombitahar-
sogása mellett. Egy egészen kis csipkerózsa volt,
majdnem bimbóban még, hosszú lüskés szárral.
Amint az este a tömegben keresztül vergőd-
tem a sárban, valami kis halvány pirosságot
vettem észre. Ez a holt virág volt. Legott ki-
találtam, hogy mi volt a csipkerózsa sorsa az
örömmünnepe kicsapongó jókedvében.
Ott hevert mostan két sárcsomó közt her-
vadtan, bár még mindig bájosan, bemocskoltan
és illatosan. Fel akartam venni, megtartani;
tudhattam-e, hogy nem találom fel rajta az illa-
tot, melyet pillanatra belélegzettem egy kis
keztűs ujj végén, az előszobában, az öt órai
tea után, miközben rám adták a felöltőmet?
És aztán ez a rózsák maradt csupán az egy
órai örömből, a felszalagozott és virágos sétából,
melyen utánozta Páris az olasz Corsó fantáziá-
ját és kacajait.
Az elhaladóköltőnek kötelessége felszede-
getni, ami az emberi örömkökből marad, azt a
szomorúságot, mely mintegy alja, seprője a bol-
dog dolgoknak, hogy aztán verset csináljon
belőle. Lehajoltamtehát, hogy felvegyem a virágot.
De egy kéz megelőzte az eayémet, egy
egészen kis kéz, egy rosszul öltözött piszkos kis
lánynak a keze, egy rongyokba burkolt koldus
gyermeké.
Hagytam őt, nem vitattam el tőle a fony-
nyadt virágot, melyet megfogott és a keblére
tűzött, a ruhája redői közé nagy gyorsasággal,
szinte lopva. Szegény kicsike! Örömet szerzett

neki, hogy virágot szedhet a sárban, melyben
megszokott gázolni.
De megfigyeltem az embereket, egy férfit,
meg egy nőt, kik a gyermekkel voltak és követ-
tem őket a nagy néptömegben, mely menekült
az eső elől. Szegényesen voltak öltözve; a férfi
kurta kabátban, az asszony karton szoknyában
derék nélkül; emennek a nyakára csuszott le
kócos fésűtlen haja; amannak a kerek kalapja
alól göndör fekete hajfürtök kandikáltak elő.
Mindkettőn meglátszott a nagy nyomor,
melyet már fel sem látszottak venni. A kis
lánycskát maguk előtt hagyták menni s utközben
beszélgettek egymással.
— Gyafázatos nap ez mind a mellett az
istentelen eső miatt! A gazdagok le sem szállot-
tak a fogataikról; és a bourgeoosokkal, kik bá-
mészkodni jöttek a rossz idő dacára is, semmire
sem megy az ember; ezek a ravasz rókák vi-
gyáznak a zsebeikre.
— Igazán felbőszítette az embert, hogy
semmire sem tud menni, mikor pedig nagy kedve
volna dolgozni és ép úgy nem suta a keze, mint
a többieknek!
— A külföldieknek van csak szerencsájök,
különösen az angoloknak. Ezeket tisztességes
embereknek tartják, beszédben ereszkednek velök,
különösen a lóversenyeken, mert azt hiszik, hogy
összeköttetésben állanak a lovászokkal és hasznos
értesüléseket kaphatnak tőlök a lovakról. És az
angolok beszéd közben...
— De a franciák bizalmatlanok a franciák-
kal szemben; lehetetlen szóba ereszkedni velök.
Ime, esti tíz óra, délutáni két órakor jöttem ki
a virágkorzóra és az egész idő alatt semmit, egy
fabakát sem találtam; egy pohár borra sem futná
altatóul, ha a kis leány nem kapott volna egy
pár söt, amint a fogatok közt koldult.
— Igazán kénytelen az ember kivándorolni.
Itthon már lehetetlen becsületben megélni!
És mindezt dörmögve mondták piszkos
káromkodások közt az ő érthetetlen tolvaj-
nyelvökön.

Miért követtem, miért hallgattam ki ezeket
az aljas embereket? A kis leány miatt, a rongyos,
leaszott, csunya, vézna kis teremés miatt, ki
megnyerte a rokonszenveimet azzal, hogy felvette
a virágot.
— Margó!
— Mama? mondta a gyermek össze-
rezenve.
Az asszony hátba vágta.
— Mäskor szaporabban felelj! Nos, nézd
ott, előttünk azokat az embereket, kik szembe
jönnek velünk, Rajta, siess!
A gyermek közeledett egy polgári család
felé, mely majdnem futott az esőben kocsit
keresve; és az egyik kezét kinyújtva, tettetett
siránkozó hangon:
— Kedves nagyságok! nyöszörögte, öten
vagyunk gyermekek otthon. A papa munka nélkül.
Egy kis alamizsnát! Megáldja az isten!
Két söt adtak neki, mit, amint az emberek
távoztak, a gyermek átadott az anyjának.
— Marha! mondta ez, utánok kellett volna
futnod, többet kaptál volna tőlök!
És még egyszer hátba vágta. A kicsike
könnyekre fakadt. Nem lehetett több öt-hat éves-
nél. A tündéres kivilágítás mellett sovány arca
majdnem halálsápadt volt, vörös foltokkal rajta,
melyek sárfortoknak látszottak. És sirdogált fel-
feltörő zokogással.
Majd tovább lépkedett a ronda pár előtt;
nem sirt többé, kezét a keblére dugta. Azt lehetett
volna hinni, hogy örömet okoz neki a sárból
felszedett virág érintése.
Mit érdekelhetette őt ez a rózsák? A kül-
városok valamelyik ronda házában születve, meg-
szokva a vasárnap nélküli életet, nem eseg-
hetett a mezők, csallitok után, az erdők be-
barangolása után kis társnői társaságában. A
rózsát csak úgy ismerhette, mint olyan valamit,
amit el szoktak adni este az utcasarkokon s
aztán ha nem volt jó vásár, hazatérve egy pár
ütleget jár ki miattok.
Az ünnep alatt egész nap ide-oda dobált

A jegyzői egyet elnökségének Kelemen János segédjegyző nyugdíjigénye tárgyában kelt előterjesztése. — A nyugdíjigény 1904. január 1-től állapított meg.

Ugyanannak Keresztes község fizetési halasztás ügyében tett előterjesztése. Ez a pont időközben tárgyalanná vált.

Ugyanannak a jegyzői nyugdíjintézet viszonosságában kelt előterjesztése. — Az alapszabályok 34. szakasza érintetlenül marad.

Ugyanannak Scheidt Sándor nyugdíjárulék tárgyában tett előterjesztése. — Scheidtnak 310 korona járulék töröltetik.

Ugyanannak Laczkov Lyubomir nyugdíjárulék tárgyában tett előterjesztése. — Temesvármegye megkereseti a 293 kor. és 30 fillérsnyi járulék átutalása iránt, amelynek ellenében nevezettnek nyugdíjogosultságát átveszik.

Ugyanannak Bucher Fáni kérelmére vonatkozó előterjesztése. — A választmány nevezettnek 100 koronát szavazott meg.

Ugyanannak özv. Rothen Jánosné segély iránti kérelmére vonatkozó előterjesztése. — Rothennének 200 korona segély utalványozandó ki.

Ugyanannak Strausz Gyula segédjegyző nyugdíjigénye tárgyában kelt előterjesztése. — A nyugdíjárulékot 1906. július 1-től állapítják meg, nevezett köteles azonban a kijáró 81 koronát a pénztárba befizetni.

Ugyanannak Horváth Károly nyugdíjigényre vonatkozó előterjesztése. — Ez a pont levétetett a napirendről.

Ugyanannak Schannen Károly bobdai jegyzőnek nyugdíjazás iránti kérvényére vonatkozó előterjesztése. — A nyugdíj 908 koronában állapított meg.

Ugyanannak özv. Périts Zsófia segély iránti kérelmére vonatkozó előterjesztése. — Az övezgynek a választmány 100 korona segélyt szavaz meg.

Ugyanannak Hunyár János nyugdíjigényének megállapítására vonatkozó előterjesztése. — A nyugdíjigény 1907. július 1-től számított s nevezett köteles 20 koronát az alapba befizetni.

Ugyanannak Poroszkai Zoltán nyugdíjigényére vonatkozó előterjesztése. — A választmány ezt a kérelmet elutasítja.

Ugyanannak Herczeg Mór torontálalmási segédjegyző nyugdíjazására vonatkozó előterjesztése. — A nyugdíjat 420 koronában állapítják meg.

Ugyanannak Kovách Dezső nevelési járulékára vonatkozó előterjesztése. — A választmány nevelési járulék címén 200 koronát állapít meg.

Végh Károly és Hollstein Edének az 1907. évi zárszámadások felülvizsgálatára vonatkozó jelentése. — A számadásokat a legnagyobb rendben találták.

A jegyzői egyet elnökségének özv. Pavlovics Sándorné kérvényére vonatkozó előterjesztése. Pavlovicsnak 200 korona nevelési járulékot, özv. Topornénak pedig 510 korona nyugdíjat és ugyanannyi nevelési járulékot állapít meg a vá-

virágbokrékat, elegáns fogatokon jól öltözött nőket látott, kik kipirult arccal, boldogan, nevetve hajlongtak, hogy a röplő rózsák le ne verjék a kalapjukat. A szegény kis lánykának csak gyűlöletet lehetett érezni a virágok iránt, melyek neki csak kenyérkeresetet kínáltak, míg a gazdagok fényűzést izztek belőlök.

És ő még mindig tapogatta a rózsát a szövet alatt a keblén. Alig törölte le a könyeit, mosoly ült az ajkaira, mintha valami nagy örömről készülné.

Észrevettem, hogy egy ros zul összehajtogatott újságot szorongat a bal hóna alatt. Egyszer leejtette, de hamar felkapta. Mit akart vele? Ránéztem. Bármily beteges és szomorú volt is, nem volt épen csuf. Kimosdatva, kiöltöztetve szép gazdag gyermeket lehetett volna csinálni ebből a csunya szegény gyermekből. Határozott léptekkel haladt előre. Volt valami a szemében, ami ábrándozáshoz hasonlított.

E közben magunk mögött hagytuk az ünnepély színhelyét. Az egyik külső boulevardra fordultunk be, hol a pár egy kocsmába előt a járdán ernyő alatt felállított asztalok egyike mellett foglalt helyet. Én egy szomszédos asztalhoz telepedtem.

Egy liter bort hozattak. Láttam őket a függő lámpa fényénél. A férfi arca fakó, az asszony bajszos volt, mindkettő visszatartó külsővel. Az asztalra könyökölve halkán beszélgettek. Körülöttünk lovász, jockey-féle emberek

lasztmány, mely utóbbiból azonban járulékok fejében 65 koronát levonnak.

Ugyancsak 570 korona nyugdíjat és 200 korona nevelési járulékot állapít meg a választmány özv. Jovanov Miklósnának is, amelyből 125 kor. nyugdíjtarozás levonatik.

A jegyzői egyet elnökségének Benkóczy János nyugdíjárulék tárgyában tett előterjesztése. — A fennálló 224 korona leiratik.

Ugyanannak Tóth Béla nyugdíjigénye tárgyában tett előterjesztése. — A nyugdíjogosultság 1895. január 1-től számítandó.

Utolsó tárgyként szerepelt az 1909. évi költségelirányzat, melyet a választmány egész terjedelmében elfogadott. A költségvetésben a következő tételek szerepelnek: Szükséglet: 93.770 korona; fedezet: 102.145 korona, a felesleg tehát 8375 korona. Az alapból 35 jegyző, 2 segédjegyző, 74 övezgy és 50 árva kap nyugdíjat, illetve nevelési járulékot s ezekre a célokra 88.420 korona van a költségvetésben felvéve.

A választmány ezután Vihely Géza felszólalására kimondotta, miszerint tekintettel arra, hogy a szabályrendelet módosítás alatt áll, a nyugdíjszabályzat 9. szakaszának g) és h) pontját annak intenciójához képest a multa nézve úgy értelmezi, hogy a 30% a 2000, illetve 1000 koronán felüli összes járulék után rovandó ki, a jövőre nézve pedig a módosítás alatt álló szabályrendelet lesz az irányadó s ezen értelmezés folytán eszközözendő pótkérdések foganatba vétetnek s erről az összes érdekelt felek értesítendők.

Ezzel az ülés véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 6-tól 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 10-ig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

Október 10., 11. Országos vásár.
Október 29. Tanácsgyűlés.
November 9. Közig. bizottság ülése

Torontálvármegye a Rudolf-szobor leleplezésén. A budapesti Rudolf-szobor október 12-iki leleplezésére meghívták Torontálvármegyét is. Torontálvármegye részt is vesz a leleplezésen, amelyen a vármegyét Botka Béla főispán, Jankó Agoston alispán, dr. Vinczehid Ernő m. főjegyző, Gerliczy Ferenc báró, Szentiványi Zoltán és Pap Géza fogják képviselni.

nagy lármával ittak, veszekedtek, szitkozódta. A bor göze istálló szaggal keveredett. Észrevettem, hogy az én embereim egymásnak intve két urasági inasra tették egymást figyelmessé, akik kártyáztak s egy pár frank hevert az asztalon előttük.

De hol volt a gyermek?

Lenn a földön ült az emberek cipői közt. Gyönyör volt őt nézni.

A régi újságból két kis kocsit csinált és a két kezével az egyik kocsiból a másikba dobálta a rózsát, melyet az imént szedett fel a sárból.

Ekkor értettem meg, miért vette fel, miért őrizgette olyan gondosan. Ott az ivók lábai közt, lábaival a sárban, lekuporodva utánozta egymagában az ünnepély minden örömet. Vette és dobta egyetlen egy fonnyadt rózsával a friss virágcsata ezer bokretáját. És mulatott, nevetett és a tolvajoknak ez a koldus gyermeke, míg a szülei valami újabb gazságra készültek, — élvezte a nagy uri dámák minden örömet!

Nemsokára betér valamely bűdös sötét le bújba, ahol rosszul alszik. De mindegy, a kis nyomorultnak egy pillanatra legalább meg volt az az illúziója, hogy boldog, mint annyi előkelő nő.

És elgondoltam magamban, hogy a csipkerózsa majdnem bimbó még, a sors könyörületes-ségéből esett az ügyetlen kézből az utca sarába. Jean Richépin.

A megyei kórházi bizottság ülése. Torontálvármegye kórházi bizottsága ma délelőtt Jankó Agoston alispán elnöklésével ülést tartott, melyen részt vettek: dr. Plechl Szilárd, Magyary Pál, dr. Haidegger Lajos, dr. Nónay Pál, dr. Fialowski Béla, dr. Weiserschan József, Rigó István és Szilágyi Albert. Az ülésen a József-kórház élelmezési s ellátási ügyét és azonkívül több kisebb ügyet tárgyaltak.

A muzeumok és könyvtárak országos tanácsának közgyűlése. A muzeumok és könyvtárak országos tanácsa f. évi október hó 10. és 11-ikén tartja Szombathelyen ez évi rendes közgyűlését. A tanács meghívására a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület részéről dr. Vinczehid Ernő m. főjegyző, igazgató vesz részt a közgyűlésen.

Segédjegyző választás. Valkányon tegnap töltötték be az elhalálozás következtében megüresedett segédjegyzői állást. A választás tegnap délután volt Hadffy Károly főszolgabíró elnöklésével és segédjegyzőnek egyhangulag Plaszmán Miklóst választották meg.

Halálozás. Mely sajnálkozással vesszük a hirt, hogy Martzy Ernő, a nagybecskereki róm. kath. plébánia egyik fiatal és széptehetségű segédlelkésze ma hajnalban fél 4 órakor 32 éves korában váratlanul elhunyt. A fiatal lelkész, kit rokonszenves modoráért mindenki tisztelt és szeretett, az utóbbi időben súlyos csapások érték, amennyiben atyj, nagyatya és nővére gyors egymásutánban haltak meg s most váratlanul követi őket a sirba. Senki sem gondolta volna, hogy a fiatal, életerős ember oly gyorsan kövesse szeretteit oda, ahonnan nincs többé visszatérés. Betegsége ugyszólván alig okozott komolyabb aggodalmat paptársai között, azonban betegsége a vakbélgyulladás hirtelen olyannyira elmergésedett, hogy ma hajnalban kiszenvedett. A fiatal lelkész holttestét ma reggel a paróchián díszes ravatalra helyezték s a központi-népiskola, a zárda épületére, mely intézeteknek az elhunyt egyik buzgó hitoktatója volt, kitzített a gyászlobogót, hasonlóképpen a paróchiára is. A megboldogult holttestét holnap délelőtt 10 órakor fogják a róm. kath. plébánia-templomban beszentelni s beszentelés után örök nyugalomra helyezni. Temetésén részt fognak venni azoknak az intézeteknek a növendékei is, amelynek az elhunyt hitoktatója volt. A halálesetről a papság a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

A középtorontáli esperesi kerület papsága Isten akaratán megnyugodott szívvel jelenti szeretett paptársának Martzy Ernő róm. kath. segédlelkésznek folyó évi október hó 9-én reggel fél 4 órakor a halotti szentségek felvétele után bekövetkezett gyászos halálát. A megboldogult oltártestvér földi tetemei folyó évi október 10-én, szombaton fognak a róm. kath. plébánia-templomban d. e. 10 órakor bemutatott engesztelő gyász-mise után a helybeli róm. kath. temetőben örök nyugalomra tetetni. Nagybecskerek, 1908. évi október hó 9-én.

Uj iparendélyek. A tegnapi iparhatósági ülés alkalmával a következők nyertek újabb iparendélyt: Schlosser János bádogosmester-ségre, Kiffer Simon borbélyásra, Erczegán Tivadar fűszerkereskedésre és Beck Gábor rőfőskereskedésre, széneladásra és helyi ügynökségre.

A munkásbiztosító pénztár köréből. A nagybecskereki kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága tegnap este 8 órakor Szöllőssy Károly elnöklésével ülést tartott, amelyen az ügyvezető titkári-állást töltötték be. Az igazgatóság erre az állásra 19 szavazat közül 12 szavazattal Mattanovics Béla villammüvi könyvelőt választotta meg. Az igazgatóság ezenkívül még több folyóügyet is intézett el.

A krassószörényi jegyzők közgyűlése. Krassószörényvármegye jegyzői egyesülete most tartotta rendes közgyűlését Szászabányán Bona Sándor elnökle alatt. Az elnöki jelentést tudomásul vették, a leköszönő tisztikarnak köszönetet szavaztak, majd megajatták a tisztikar választását. Elnök: Bona Sándor (Klicsova); al-elnök: Kirila Jusztin (Szászabány); főjegyző: Szathmáry László (Temesszlatina); aljegyzők: Joanovics János (Vecseháza) és Pap Elemér (Igazfalva); pénztárnok: Kirta Izsó (Lugos).

FIGYELEM!

PETRY JAKAB :: NAGYBECSKERÉK

Ajánlja az igen tisztelt vevőközönségnek becses figyelmébe dusan felszerelt raktárát a legújabb fazonban és legizlésebb kivitelen készült

férfi, női és gyermekruháit, valamint férfi- és fiu-kalap különlegességeit,

nemkülönbben a legjobb minőségű bel- és külföldi szöveteket feldolgozó mérték utáni szabóságát, ugyszintén a saját műhelyében és felügyelete alatt készült női szőrmekabátokat, colliereket és karmantyukat. Nagy választékot tart szőrmével bélelt saját készítményű vadász- és gazdász-kabátokból, asztrachán és másnemű prémcsapokból, valamint nyers prémekből is. Elfogad mindennemű szőrmearu készítményt vagy új fazonra való izlése átalakítást.

JUTÁNYOS ÁRAK.

895-x.4

FIGYELEM!

FIGYELEM!

PONTOS KISZOLGALÁS.

TÁVIRATOK

A delegációk.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az osztrák delegáció ma délelőtt 9 órakor tartotta első érdemleges ülését, amelyen megkezdte a külügyi exposé fölötti vitát. Az exposéhoz először Astmann keresztény szocialista szólalt fel és azt mondta, hogy Bosznia és Hercegovina annektálásban a birodalmi egység nagy gondolatának első kifejezését látja.

Utána Barmüller beszélt. Az ülés folyik.

A magyar delegáció külügyi albizottsága hétfőn délután 5 órakor tart ülést s akkor kezdi meg a közös külügyminiszter exposéjának a tárgyalását.

A miniszterelnök Temesmegyében.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök feleségével néhány napra temesmegyei klopodiai birtokára utazott.

Közös miniszterek tanácskozása.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” ered. táv.) Tegnap és a mai nap folyamán beható tanácskozás folyt Schönaich báró közös hadügyminiszter és Aehrenthal közös külügyminiszter között. Tanácskoztak még ma a közös miniszterekkel a vezérkari főnök és Montecuccoli tengernagy. A tanácskozások valószínűleg a bosnyák kérdés és helyzet körül forogtak.

Bosznia annektálása.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hivatalos lap mai száma királyi hadparancsot közöl, amelyben utasítja a hadügyminisztert, hogy Bosznia és Hercegovinára nézve ugyanazokat a katonai rendtartásokat léptesse életbe, amelyek a közös hadseregre nézve mindenütt érvényesek. Feltűntet kelt, hogy a kéziratban Schönaich báró hadügyminiszter mint tábornok szerepel.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A „Neue Freie Presse” budapesti levelezőjének értesülése szerint magyar politikai körökben az a felfogás, hogy a delegáció tárgyalásai során az a magyar delegátusoknak a főfeladata, hogy Bosznia hovatartozásának kérdése pontosan szabályoztassék. Másrésztől viszont az a felfogás, hogy ezt a kérdést addig nem kell bolygatni, amíg a nemzetközi nehézségek el nem simulnak. Abban egyhangú a vélemény, hogy Magyarország nem engedheti meg azt, hogy Bosznia Horvátországhoz csatoltassék.

A nevezett forrás szerint az osztrák delegátusok minden pártkülönbség nélkül azt hangoztatják, hogy Bosznia és Hercegovina annektálásánál a magyar trón jogaira való hivatkozás növelni fogja azokat az államjogi nehézségeket, amelyek Bosznia helyzetének végleges rendezése körül fölmerülnek, mert habár ez a kijelentés csak formai is, de kétségtelenül elismerése Magyarországnak jogcímének Boszniára.

Bosznia helyzetére vonatkozólag jól értesült forrásból azt jelentik, hogy a Bosznia körüli államjogi kérdések egyelőre érintetlenül maradnak s Boszniát továbbra is Bécsből, a közös pénzügyminiszterium útján igazgatják, úgy mint eddig. Más oldalról Bosznia helyzetének rendezésére vonatkozólag azt jelentik, hogy a végleges rendezés egy regnikoláris bizottság útján fog történni, amelynek tagjait egyrésztől az osztrák Reichsrath, másrésztől a magyar országgyűlés küldi ki.

Boszniának Magyarország és Ausztriához való csatolására vonatkozó törvényjavaslatokat már véglegesen megállapították s azok a két parlament első ülésén tárgyalás alá vétetnek.

Külföldön a bosnyák kérdésben különösebb hangulatváltozás nem konstátálható s pusztán csak Szerbiában állandó

nagy az izgalom. Tegnap este Péter király elnökletével haditanács is volt és egyuttal tegnap királyi ukáz jelent meg, amely holnapra rendkívüli ülésre hívja össze a szipustinat.

Véres tüntetés a fővárosban.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” ered. távirata.) Tegnap este véres tüntetés volt a fővárosban az Andrassy-uton. A szocialdemokrata párt ugyanis tegnap estére 21 népgyűlést hívott össze a plurális választójog érdekében. A gyűléseket a főkapitány betiltotta, azonban mégis nagyszámu munkássereg vonult fel az Andrassy-uton. A készenlében álló rendőrség szét akarta osztalni a tömeget, amely azonban ellentállott, úgy, hogy csakhamar valóságos csata keletkezett. A tömegeből revolverekkel löttek a rendőrökre, a rendőrök viszont karddal hadakoztak s rövid idő alatt 15 sebesültje volt a csapatának. A sebesültek közül ötnök az állapota súlyos s ugyancsak súlyosan megsebesült egy rendőr is. A rendőrség csak nagysokára tudta helyreállítani a rendet.

A főkapitány a tüntetés ügyében nagy vizsgálatot indított és mára beidézt 5 szocialdemokrata vezetőt, akik különböző szakszervezeteknek a titkárai. Ezeket a rendőrség felbujtással vádolja s ez irányban folytatja ellenük a vizsgálatot. A főkapitány ma egyben rendeletet adott ki, amelyben megtiltja a főváros területén a fegyverviselést s megtiltja a fegyverkereskedőknek a fegyver elárúsítását. Boda Dezső főkapitány különben ma kihallgatáson volt a belügyminiszternél, akinek jelentést tett az eseményekről.

A bolgár királyság.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófia jelentések szerint a bolgár politikai körökben teljesen biznak abban, hogy Bulgária kikiáltásának ügye békés mederben fog lefolyni. A háboru lehetőségét kizártnak tartják. Ferdinánd király tegnap Filippopolba érkezett, ahol ünnepélyesen fogadták. Ferdinánd csak vasárnap tér vissza Szófiába, mert reméli, hogy addig egyes hatalmak elismerése megtörténik s akkor ezek képviselői őt már mint elismert szuverént fogadhatják.

Kréta egyesítése Görögországgal.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a porta részéről kijelentik, hogy Kréta-szigetének Görögországhoz való csatlakozásáról nincs hivatalos tudomása.

Határidő-üzet.

Budapest, okt. 9. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre 1908.)	23 52 — —
Buza (április 1909.)	24 06 — —
Rozs (októberre 1908.)	19 34 — —
Zab (októberre 1908.)	16 32 — —
Tengeri (októberre)	14 86 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Béret 9 sz. VÁROSI SZÍNHÁZ. 10. előadás.

Ma, pénteken, 1908. évi október hó 9-én:

A DRÓTOSTÓT.

Operette, előjátékkal, 2 felvonásban. — Irta: Leon Viktor.

Személyek:

Az előjáték szereplői:

Blacsek Milos	Solymosi Sándor
Milos, fia, 12 éves	Perényi Renée
Vojek, drótosztó	Halasi Béla
Babuska, felesége	H. Serfőző Ete
Zsuzska, éanyuk	Peterdi Etelka
Jankó, neveltjük	Csanádi Irma
Pfefferkorn Farkas Lipót, hagamateresk.	Polgár Károly
Vaklavec	Kabos Gyula
Kropacsek	Iván Sándor

A darab szereplői:

Günther, bádogosmester	Remete Géza
Mici, leánya	Haraszi Vilma
Jankó, üzletvezetője	Barna Andor
Pfefferkorn Farkas Lipót	Polgár Károly
Zsuzska, cseledleány	Pataki Vilma
Milos, huszárcapitány	Radványi Dezső

Holnap, szombat, 1908. évi október hó 10-én:

T A T Á R J Á R Á S.

A Katincze-pusztá bérbeadása. Most tartották meg a Katincze-pusztá bérbeadásának folytatólagos árverését, amelyen megjelent Asboth Béla lovag aradi gazdasági intéző és Menyhart István, a nagybecskereki kincstári ispánság vezetője. Ez alkalommal a mulkori árlejtéskor fennmaradt 855 hold föld került árverezés alá, amelyet a kincstár most már 5 holdas parcellákban adott ki bérbe. A mostani árverezés szép eredménnyel végződött, amennyiben rövid idő alatt sikerült az összes földeket bérbeadni. A feltételek ugyanazok voltak, mint a mulkor s mindössze annyi változás esett, hogy a kincstár megengedte, miszerint a takarmány termelésbe szánt földekre a bérlő tengerit vehessen. A buza földek holdja átlag 44—47 koronával kelt el, míg a zab, árpa és tengeri földekért 60—65 korona átlagát adtak. A zab, buza és árpaföldeket legnagyobbbrészt a zsigmondfalvai és lázárközi németek vették bérbe, míg a tengeri földekre a nagybecskereki szerbek, az écskai románok, a muzslyaiak és lukácsfalvaiak árvereztek.

Biciklizés a járdán. Számos panaszt kapunk a közönség köréből, sőt maga a rendőrség is panaszkodik, hogy az utóbbi időben a kerékpárosok valóságos sportot üznek abból, hogy a járdákon bicikliznek végig s nem egyszer elütnek gyermekeket és molesztálják a járókelőket. A legkülönösebb ebben az, hogy sem a rendőrség, sem a csendőrség nem törődik a dologgal, sőt ha látják, a rendőrök és a csendőrök térnek ki a biciklizők elé, ha azok ugynevezett uri emberek, vagy pedig katonatisztek, akiknek a rendhárításért még szalutálnak is. Ilyen körülmények között nem értjük, mire való a rendőrség és a csendőrség s egyáltalán mire való a rend? Ajánljuk ezt a dolgot az illetékes tényezők figyelmébe, hogy a rend fontartására hivatott hatóságok csakugyan teljesítsék hivatásukat mindenkire való tekintet nélkül.

Az országos vásár. A tegnap megkezdett országos vásárt ma folytatták, sajnos azonban a forgalom ma sem volt valami nagy s az üzletkötések is nagyon lanyhán mentek. Igaz, hogy az októberi vásár más: or sem a legélénkebb, de az idén különösen gyenge, mert a marhakereskedők inkább másutt szerzik be szükségleteiket, a gazdaközönség pedig inkább eladni akar, mint venni. A mai szarvasmarhavásár már nagyon jelentéktelen volt s a felhajtásról szinte nem is érdemes beszélni. A lóvásár már élénkebb volt, bár a kereslet itt sem volt nagy. A vásárra mintegy 2400 darab lovat hajtottak fel. Az anyag az idén meglehetősen silány volt s a vásáron csak igen kevés jobb minőségű lovat lehetett látni s ezekért 400—500 koronát kértek, míg a másodrendű lovak ára átlag 300—350 korona volt, a legtöbb ló azonban még ezt az árat sem érdekelte meg. Holnap folytatni fogják a lóvásárt, a mely azonban valószínűleg még a mainál is gyengébb eredménnyel fog végződni. Ugyancsak holnap kezdik meg a kirakóvásárt is, amelyre már most erősen készülnek a vidékről érkezett vásárosok s ha az idő továbbra is ily kedvező marad, úgy a kirakóvásár bizonyára sokkal jobban fog sikerülni, mint a szarvasmarha vagy a lóvásár.

A visszatetsző szaga és ize következtében oly nehezen bevehető csukamájolaj végre jó ízű és könnyen emészthető állapotban kapható a híres „Skott-féle Emulsió”-ban, mely minden gyógyszerárban árusítatik. (c)

Színház.

A dollárkirálynő. Tegnap este a színházban A dollárkirálynő szép muzsikáját élvezte a közönség, amely meglehetősen számmal gyűlt össze. Az érdeklődést megérdemelte az előadás is, amely elevenen, összevágóan folyt le. Kaposi Józsa és Barna Andor briliáns énekszámait (különösen az első felvonásbeli duett) gyönyörűséggel hallgatta a közönség s nagyon tetszett Haraszi Vilma és Virányi Sándor is. Jók voltak azonban a többiek szintén, így Csanádi Irma, Gózon Béla, Soly-mossy Sándor, Halasiné és Remete Géza. Az ének, valamint a zenekar kifogástalan volt. (S—s.)

A drótosztót. Ma este Lehár nagyszerű operettje „A drótosztót” kerül színe a színházban. A darab főbb szerepeit Solymosi Sándor, Halasi Béla, Peterdi Etelka, Csanádi Irma, Polgár Károly (Pfefferkorn), Remete, Haraszi Vilma, Pataki Vilma játsszák.

8146/1908. tkvi sz.

916-1.1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY ÉS FELTÉTELEK.

A nagybecskereki kir. törvszék, mint tkvi hatósága közhírré teszi, hogy Vidrity Brankóné sz. Amzirkov Mila kumáni lakos végrehajthatónak Vidrity Brankó (Dusanov) szerbeleméri lakos végrehajtást szenvedő elleni 60 kor. tökekövetelés és jár. iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvszék területén levő, Szerbelemér községi 321. sz. tkvben A. I. 10—12. sorsz. a. foglalt 1111/a., 2178/a. és 2688/a. hrsz. összesen 1184 □-öl területű ingatlanok 366 kor., ugyanott III. 5—7. sorsz. alatt foglalt 1281/a., 1684/a. és 2119/a. hrsz. összesen 1 hold 320 □-öl területű ingatlanok 708 kor. 50 fill., a szerbeleméri 923. sz. tkvben A. I. 2. sorsz. a. foglalt 1656-b/2. hrsz. 800 □-öl területű ingatlan 298 kor. 50 fill., a szerbeleméri 679. sz. tkvben A. I. 5—7. sorsz. a. foglalt 1696-a/1., 2181-a/2. és 2692-a/2. hrsz. összesen 896 □-öl területű ingatlanok 332 kor. és ugyanott A. + 7. sorsz. a. foglalt 2037-a/2. hrsz. 122 □-öl területű szőlő 76 korona kikiáltási árban **1908. évi november 7-ik (hét) napjának d. e. 10 órájkor** Szerbelemér község házában meg tartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kifizetett birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 36 kor. 60 fill.-t, 70 kor. 85 fill.-t, 29 kor. 85 fill.-t és 7 kor. 60 fill.-t készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt m. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Nagybecskereken, 1908. évi augusztus hó 25-ik napján.

Bödcher Dezső,
kir. törvsz. albiró.

1350/1908. b. v. k. sz.

917-1.1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A nagybecskereki kir. járásbíróóság 1908. évi 629., 665., 701., 817. és 818. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbíróóságnak 1908. évi V. 629., 665., 701., 817. és 818. számú végzése folytán Deutsch Jakab, Daun Gyula és Braun és Prandl nagybecskereki lakosok javára hátralekos 98 kor. 83 fill., 23 kor., 32 kor., 66 kor., 62 kor. 85 fill. tökekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1908. évi május hó 11-ik napján felülfoglalt és 810 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendelvényén, annak Kistorákon alperes lakásán leendő megtartására határidőül **f. évi okt. 16-ik napnak d. e. 9 órája** kitűzték, az 1908. évi V. 629/15. sz. alatt kelt végzése alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: lovak, kocsik, löszerszámok, sorvetőgép, mm.-mérleg, vízfecs kendő stb.

Az árverés az 1908. XLI. t.-c. 20. §-a értelmében még a következő foglaltatok részére is elrendeltetett: Szekosan Jęfta javára 24 kor. 30 fill. s jár. erejéig és Muntján Tódor javára 94 kor. 19 fill. s jár. erejéig és 756 kor. s jár. erejéig is.

Nagybecskerek, 1908. évi szept. 27.

Kiss,
kir. bir. végrehajtó.

Intelligens gazdatiszt,

ki 20 éven át minden megszakítás nélkül szolgált,

állást keres.

Weisz Zsiga 919-1.1
Szerb-Ittebe (Torontálmege).

Az Arpád-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódni e lap kiadóhivatalában lehet.

766-x.23

Vonatok érkezése és indulása
Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1908. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.

Pancsováról: délután 5 óra 49 p.

Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.

Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.

Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.

Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.

Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.

Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.

Csősztelkről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 óra 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.

Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.

Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.

Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.

Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p.

délután 5 óra 25 perc.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.

Csősztelkre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.

Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.

Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.

Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.

Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

BUIZÁSI PHÖNIX
ASVÁNYVIZ

KITÜNŐ HATÁSÚ VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL
SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTESÍTETT
rendkívül üdítő asztali viz.

ÜDÍT GYÓGYIT! ORVOSILAG AJÁNLVA!

Ívgyógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemenede idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség.

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Nagybecskereki főlerakat: **WEHNER JÓZSEF** ügynöksége. Kapható Schlessinger D. fűszerkereskedésében (a főpostával szemben), minden fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 791-153.137

RÁMPÁS

dr. Brájjer Lajos
= szőlőjéből.

Literje 36 krajcár.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a házmesternél).

822-x.18

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellék-helyiségekkel, villanyvilágítással és nagyon szépen parkirozott :: udvarral. ::

SOLYMOSSYNE BRÁJJER MÁRIA.

(551-x.29)

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVETETNEK A „TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.